

Wikimedia Nederland: vrije kennis voor iedereen dankzij Wikipedia en meer

Toegang tot kennis is in de 21ste eeuw essentieel om je weg te vinden in de wereld. De internet encyclopedie Wikipedia geeft veel mensen elke dag weer antwoord op alle mogelijke vragen. Internationaal, en in Nederland, hoort Wikipedia tot de meest bezochte websites.

Wikipedia is het bekendste project van de vrijwilligersbeweging Wikimedia. Maar er is veel meer: bijvoorbeeld Wikimedia Commons, een collectie van miljoenen afbeeldingen, video's en geluidsopnamen. Het nieuwste project is Wikivoyage, een vrije reisgids.

Het hart van de Wikimedia-beweging zijn de vrijwilligers. Ze schrijven artikelen op Wikipedia, uploaden beeld- en geluidmateriaal, werken samen met archieven, bibliotheken en musea, organiseren bijeenkomsten, verbeteren software, bedenken nieuwe activiteiten ...

De Vereniging Wikimedia Nederland is onderdeel van de wereldwijde Wikimedia beweging en zet zich er in Nederland voor in dat iedereen vrije toegang heeft tot zoveel mogelijk kennis. Wikimedia Nederland ondersteunt de vrijwilligers, zorgt voor fondsenwerving, geeft voorlichting en werkt samen met musea, bibliotheken en archieven.

<http://nl.wikimedia.nl>

'Stel je een wereld voor waarin iedereen vrij toegang heeft tot alle menselijke kennis ... Dat is waar wij aan werken.'

Een korte geschiedenis sinds 2001

Het begon allemaal met de Engelstalige Wikipedia, door de Amerikaan Jimmy Wales in 2001 opgezet. Wat begon als een experiment groeide dankzij het enthousiasme van tienduizenden vrijwilligers in korte tijd uit tot een echte encyclopedie. Datzelfde jaar kwam er ook al een Nederlandstalige Wikipedia. Omdat het technisch en financieel voor hem te belastend werd, richtte Jimmy Wales in 2003 de Wikimedia Foundation op. Sindsdien is deze stichting voor het algemeen nut eigenaar en beheerder van de website Wikipedia en andere Wikimedia-projecten voor vrije kennis.

Wiki?

Een wiki is een website die door de bezoekers kan worden veranderd. Het doel is het gezamenlijk maken en bewerken van bijvoorbeeld tekst en afbeeldingen. De programmeur Ward Cunningham heeft in 1995 het wiki-principe bedacht.

De Wikimedia-beweging dankt haar naam aan het fenomeen wiki en gebruikt de software voor haar projecten, maar is niet betrokken bij de honderdduizenden andere wiki's van bedrijven, verenigingen en onderzoeksinstituten.

Vrije kennis?

Wanneer iemand een tekst, kunstwerk, foto of iets vergelijkbaars produceert rust daar auteursrecht op. Verspreiden en bewerken kan alleen met toestemming van de houder van het auteursrecht, vaak de auteur of maker. Met een vrije licentie geeft de maker iedereen toestemming om zijn werk te verspreiden of te bewerken (onder enkele voorwaarden zoals het vermelden van de naam van de maker). Wikipedia had niet geschreven kunnen worden als de auteurs geen toestemming hadden gegeven voor het bewerken van hun teksten en beeldmateriaal. De Wikimedia-beweging zet zich in om zoveel mogelijk inhoud onder vrije licentie beschikbaar te maken.

De fotowedstrijd Wiki Loves Monuments heeft als doel om meer foto's van monumenten beschikbaar te maken op Wikimedia Commons. Een illustratie die op Commons is geplaatst mag vrij worden gereproduceerd en gebruikt, als maker en licentie maar worden vermeld. In dit geval (de winnende foto van 2012): Frederik Balhuizen CC-BY-SA.

Wat doet Wikimedia Nederland?

De Vereniging Wikimedia Nederland streeft naar een wereld waarin iedereen toegang heeft tot het geheel van menselijke kennis. We zetten ons ervoor in om informatie en materiaal te verzamelen en beschikbaar te maken. Daarbij werken we samen met de vrijwilligers die actief zijn in Wikimedia-projecten zoals Wikipedia.

Wikimedia Nederland heeft géén zeggenschap over de inhoud van Wikipedia. Wikimedia Nederland biedt vrijwilligers ondersteuning, organiseert activiteiten en trainingen, werft fondsen, is een spreekbuis naar het algemene publiek en eerste aanspreekpunt voor organisaties en instellingen die samenwerking zoeken. De vereniging zorgt voor informatie en publiciteit rondom het onderwerp vrije kennis en adviseert culturele instellingen bij het vrijgeven en uploaden van (beeld)materiaal.

Waar nodig mengt Wikimedia Nederland zich in het maatschappelijk debat over het auteursrecht en de vrijheid van het internet.

Directeur Nationaal Archief (r) overhandigt Wikimedia Nederland symbolisch een collectie beeldmateriaal. Dit materiaal is nu op Wikimedia Commons voor iedereen beschikbaar. Sebastiaan ter Burg CC-BY-SA

Voorbeelden van werkzaamheden

- De jaarlijkse fotowedstrijd Wiki Loves Monuments. Doel: zoveel mogelijk foto's van (rijks)monumenten beschikbaar maken via Wikimedia Commons.
- Samen met Europeana, het platform voor Europees cultureel erfgoed, werken aan het ontwikkelen van software die het makkelijk maakt om grote collecties beeldmateriaal te uploaden.
- Trainingen voor mensen die zelf willen meedoen bij Wikipedia.
- Een schrijfwedstrijd in samenwerking met het Haarlemse Teylers Museum. Deskundigen van het museum en Wikimedia-vrijwilligers werkten samen om artikelen op Wikipedia te schrijven en te verbeteren.
- Bruikleen van foto- en filmapparatuur aan vrijwilligers die bijdragen aan Wikipedia of andere projecten.
- Ondersteunen van deelname aan belangrijke congressen door vrijwilligers.
- De Wikimedia Conferentie Nederland voor iedereen die geïnteresseerd is in ontwikkelingen op het gebied van Wikipedia, de Wikimedia-beweging en wiki's.

Voorbeeld van een foto uit het Nationaal Archief die nu op Wikimedia Commons beschikbaar is: het Tweede Kabinet Colijn 1933-1935. Collectie Spaarstad CC-BY-SA

Wikimedia Nederland en u

Bent u ook overtuigd van het belang van vrije kennis en wilt u een bijdrage leveren? Op onze website vindt u informatie over onze activiteiten en plannen. Doe mee!

Of word lid

Het lidmaatschap van de Vereniging Wikimedia Nederland kost € 24 (om persoonlijke redenen staat het u vrij minder te betalen, tot een minimum van € 12).

Enmalige donaties zijn natuurlijk ook welkom:
ABN AMRO bankrekeningnummer 49.71.64.833
t.n.v. Vereniging Wikimedia Nederland, Utrecht.

Interesse? Vul dan dit antwoordformulier in en stuur het – voorzien van een postzegel – naar ons op.

- Ik wil graag de nieuwsbrief van Wikimedia Nederland ontvangen
- Ik wil lid worden van Wikimedia Nederland

Naam m/v *

Adres

Postcode

Woonplaats

E-mail

Telefoon

* Doorhalen wat niet van toepassing is.

Postzegel
plakken
noodzakelijk

WIKIMEDIA Nederland
Postbus 167
3500 AD Utrecht

Internationaal

Zoals gezegd, de vrijwilligers staan binnen de Wikimedia-beweging centraal. Inmiddels hebben rond 40 landen een eigen Wikimedia-vereniging van en voor deze vrijwilligers. De Wikimedia Foundation, gevestigd in San Francisco, is verantwoordelijk voor de technische infrastructuur. Ze verbetert de software, doet onderzoek en werft fondsen. Verder is ze ook de eigenaar van beeldmerken en logo's. Oprichter Jimmy Wales is nog steeds één van de tien bestuurs-leden die door de vrijwilligers en de landelijke verenigingen worden gekozen.

Wikipedia-oprichter Jimmy Wales was gastpreker op de Wikimedia Conferentie Nederland 2012. Sebatiaan ter Burg CC-BY-SA

Ticket Wikimedia Nederland - Ontwerp: Curata, Utrecht; Druk: Priesco, Ditzum; © januari 2013

De Wikimedia-projecten

Wikipedia De vrije encyclopedie

WikiWoordenboek Het vrije woordenboek

Wikibooks Boeken en handleidingen

Wikiquote Collectie van uitspraken

Wikisource Bron-documenten

Wikispecies Gids der soorten

Wikiversity Verzameling van vrije onderwijsprojecten

Wikinews Nieuws-berichten

Wikimedia Commons Verzameling van mediabestanden

Wikidata Een vrije database

Wikivoyage Vrije reisgids

Vereniging Wikimedia Nederland
Postbus 167 3500 AD Utrecht

Internet www.wikimedia.nl
Email info@wikimedia.nl
Facebook www.facebook.com/WikimediaNL
Twitter [@wmnl](https://twitter.com/wmnl)

KvK 17189036